

Búskaparráðið

Fyri várið 2023

Banknordik, 1. mars

Limir:

Fróði Magnussen (formaður),

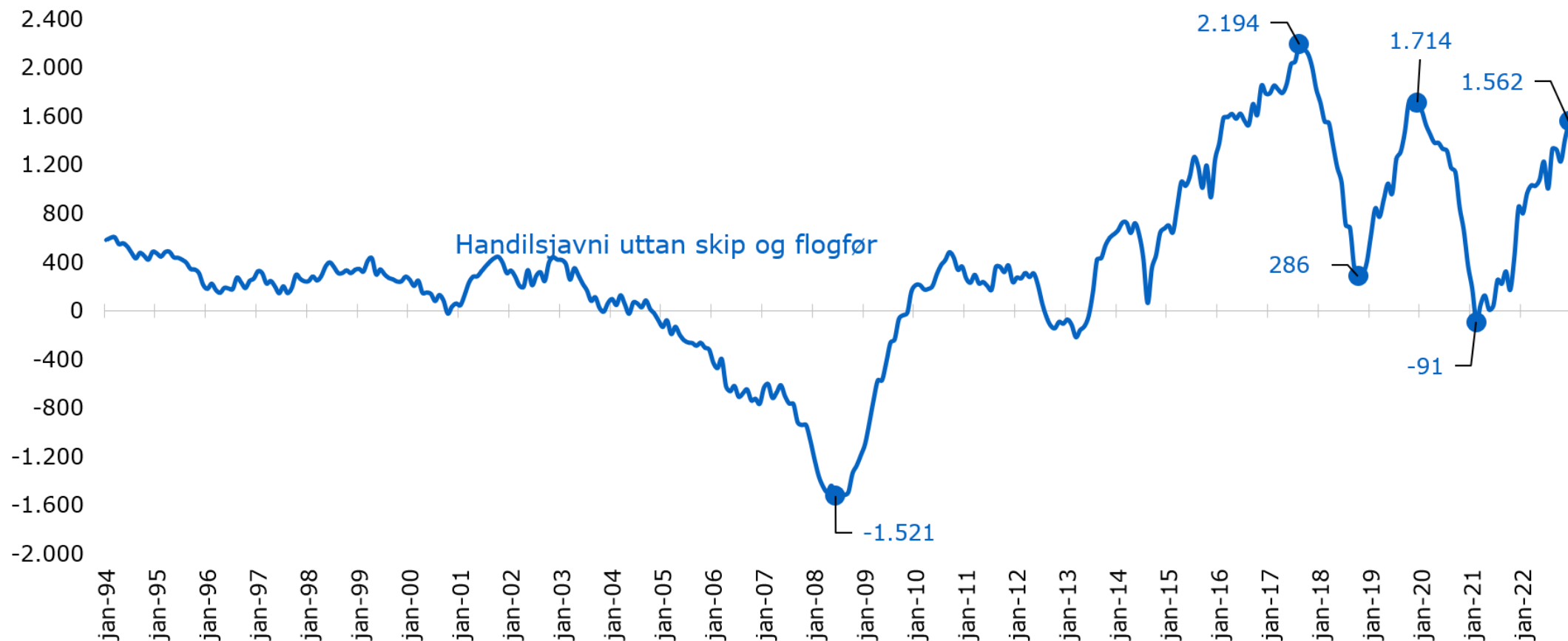
Jan Otto Holm, Johnny í Grótinum, Sanna Laksá, Helena Andreassen

Halda stöð ið

Avlop á vøruhandilsjavnanum

Handilsjavnin, leypandi 12-mánaðar samanlegging, jan-94 til des-22

Mynd I 13

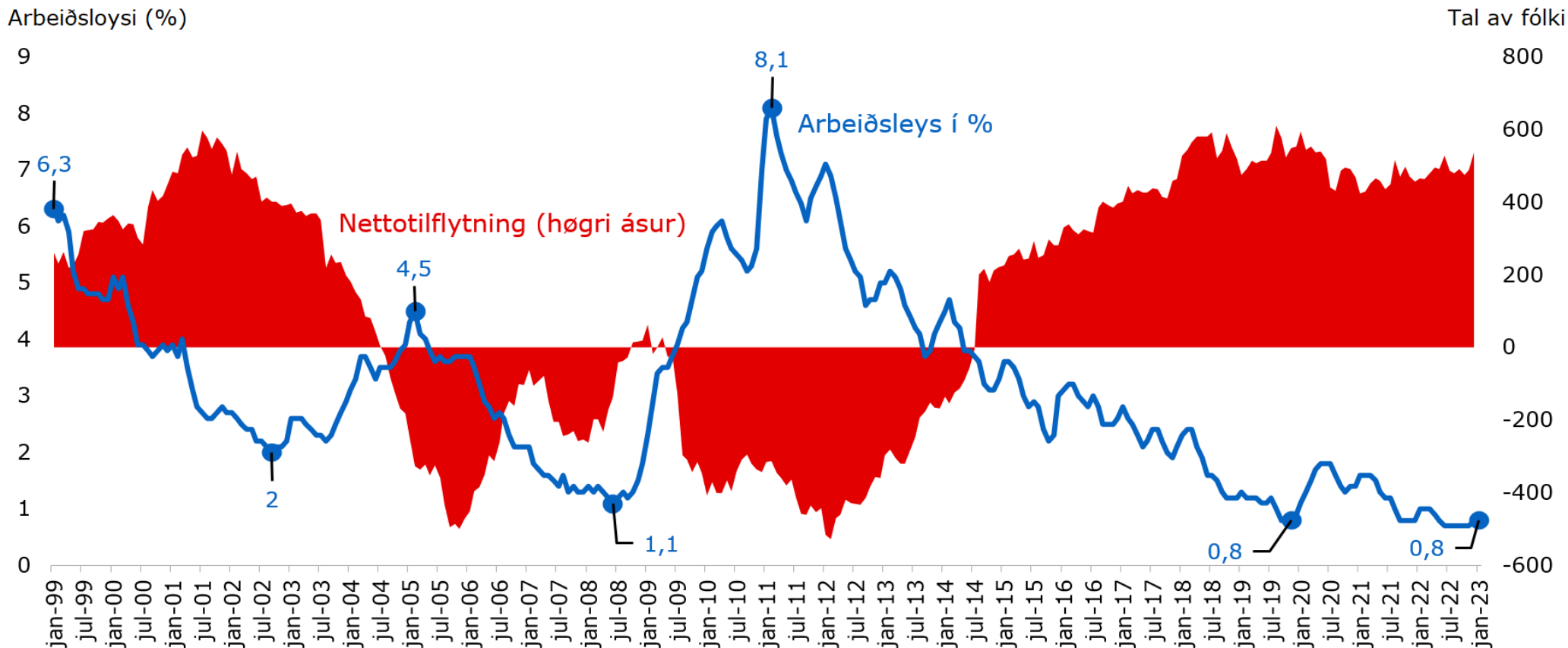

Kelda: Egnar útrokningar við støði í útflutningstølum hjá Hagstovu Føroya.

Lítið og einki arbeiðsloysi

Arbeiðsloysi og nettotilflyting, jan-99 til jan-23

Mynd I 5

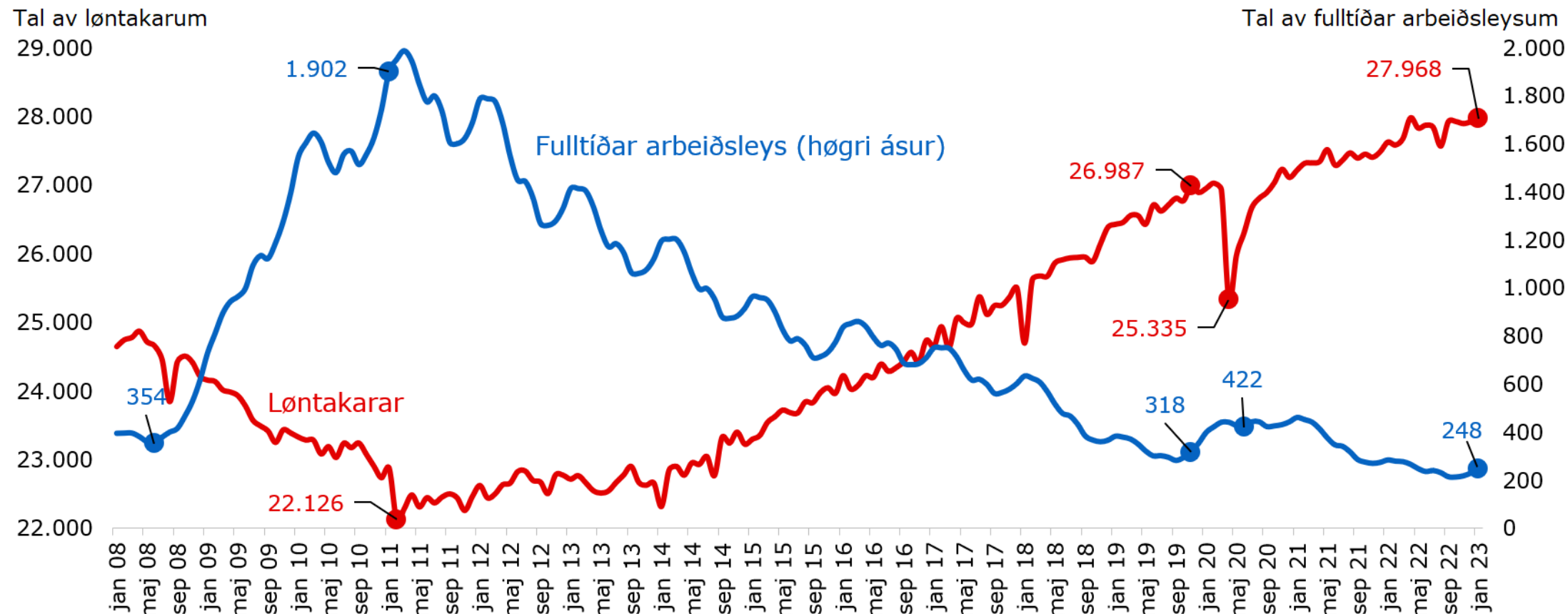
Viðm.: Tøl fyr nettotilflyting einans fram til og við des. 2022

Kelda: Hagstova Føroya og egin útrokning av nettotilflyting, leypandi 12 mánaða samanlegging.

Løntakaratalið methøgt

Tal av løntakarum og fulltíðar arbeiðsleysum, árstíðarjavnað, jan-08 til jan-23

Mynd I 19a

Kelda: Hagstova Føroya.

BTÚ tvífaldað síðani 2010

BTÚ, ársins prísir og fastir 2010-prísir (leinkjað virði), 2008-2024

Mynd I 1

Mió. DKK

28.000

26.000

24.000

22.000

20.000

18.000

16.000

14.000

12.000

10.000

- BTÚ í ársins prísnum **tvífaldað síðani 2010** úr 13 til 26 mia. kr. (2022-2024 eru mett tøl)
- Realur vøkstur á **umleið 50%** frá 2010 til 2021 (BTÚ í føstum prísnum frá 13 til 19 mia. kr.)

BTÚ, ársins prísir

BTÚ, fastir 2010-prísir, leinkjað virði

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024

22.947

26.466

19.106

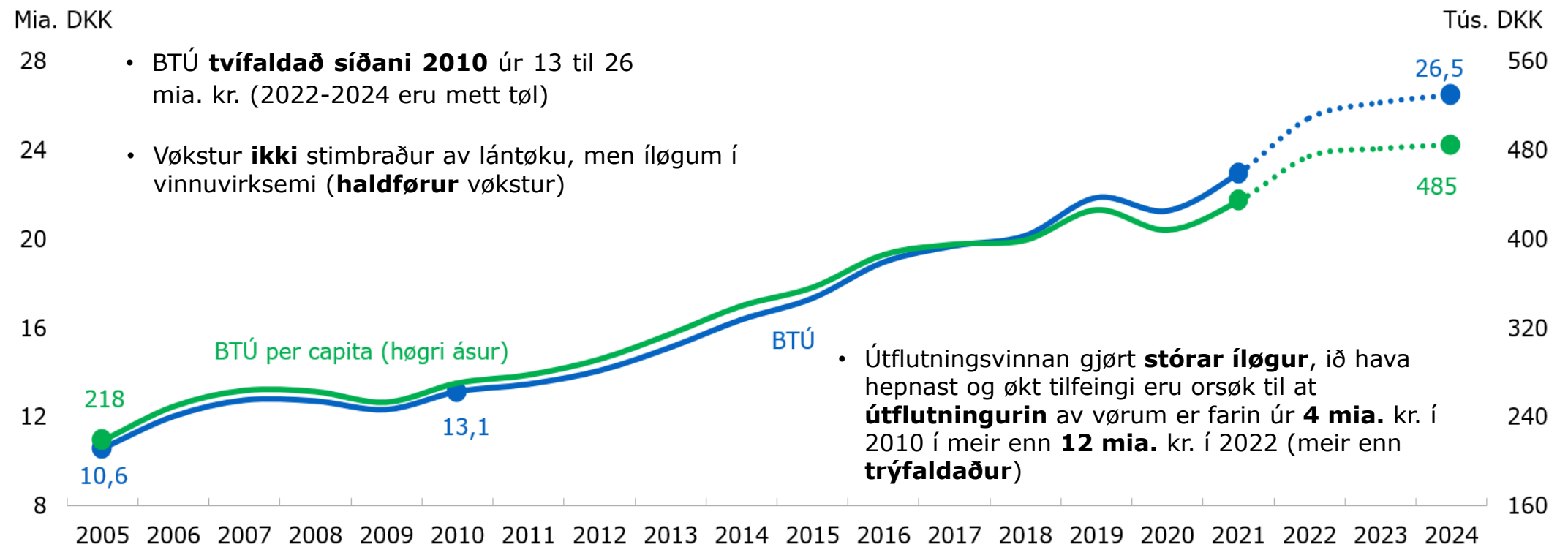
13.114

Viðm.: Hagstova Føroya hevur gjørt upp BTÚ í ársins prísnum og føstum 2010-prísnum (leinkjað virði) fyri árin 2008 til 2021. BTÚ í ársins prísnum frá 2022 til 2024 eru metingar Búskaparráðsins.

Kelda: Hagstova Føroya

BTÚ tvífaldað síðani 2010

BTÚ í ársins prísum, 2005-2024

Viðm.: Fólkatal til útrokningar av BTÚ per capita er pr. 1. januar í hvørjum ári frá 2005-2023. Fólkatal fyri 2024 er frá fólkatalsframrokning hjá Hagstovu Føroya. Hagstova Føroya hevur gjørt upp BTÚ fyri árin 1998 til 2021. 2022 til 2024 eru metingar Búskaparráðsins.

Kelda: Hagstova Føroya.

Halda støðið

	2020	2021	2022	2023	2024
BTÚ-vøkstur í leypandi prísum	-2,7%	8,0%	10,8%	2,7%	1,3%

Viðm.: 2020 og 2021 er uppgerð hjá Hagstovu Føroya. 2022, 2023 og 2024 eru metingar Búskaparráðsins.

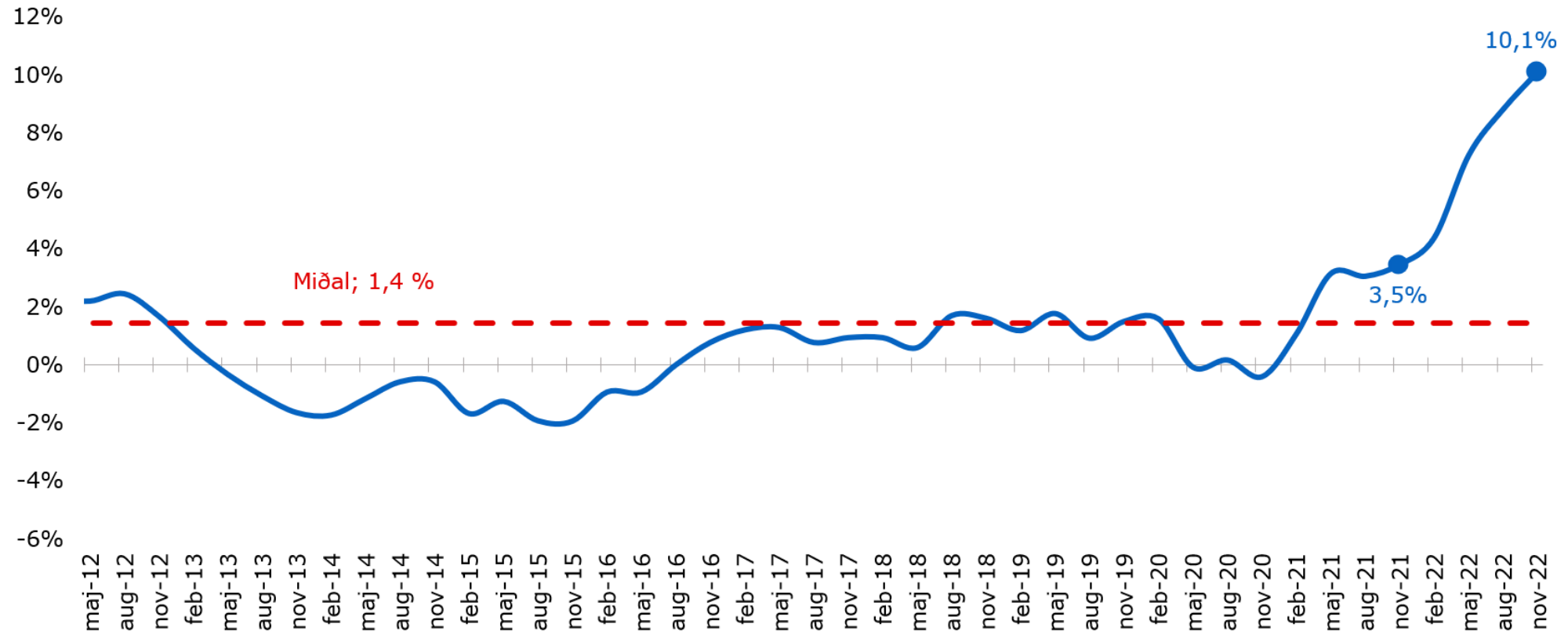
Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið.

- 2021 bleiv eitt gott ár tí útflutningurin í nøgd (tonsum) setti met.
- Mettur vøkstur í 2022 á 10,8% er partvís orsakað av inflasjón (miðalprísvøkstur á 7,7% í 2022), um vit taka henda vøksturin úr, so koma vit at liggja á áleið 3%.

Prísvøksturinn stórur í fyrru hálvu av 2022

Brúkaraprístalið, %-broyting síðani sama ársfjórting árið fyri, feb-02 til nov-22

Mynd I 2b

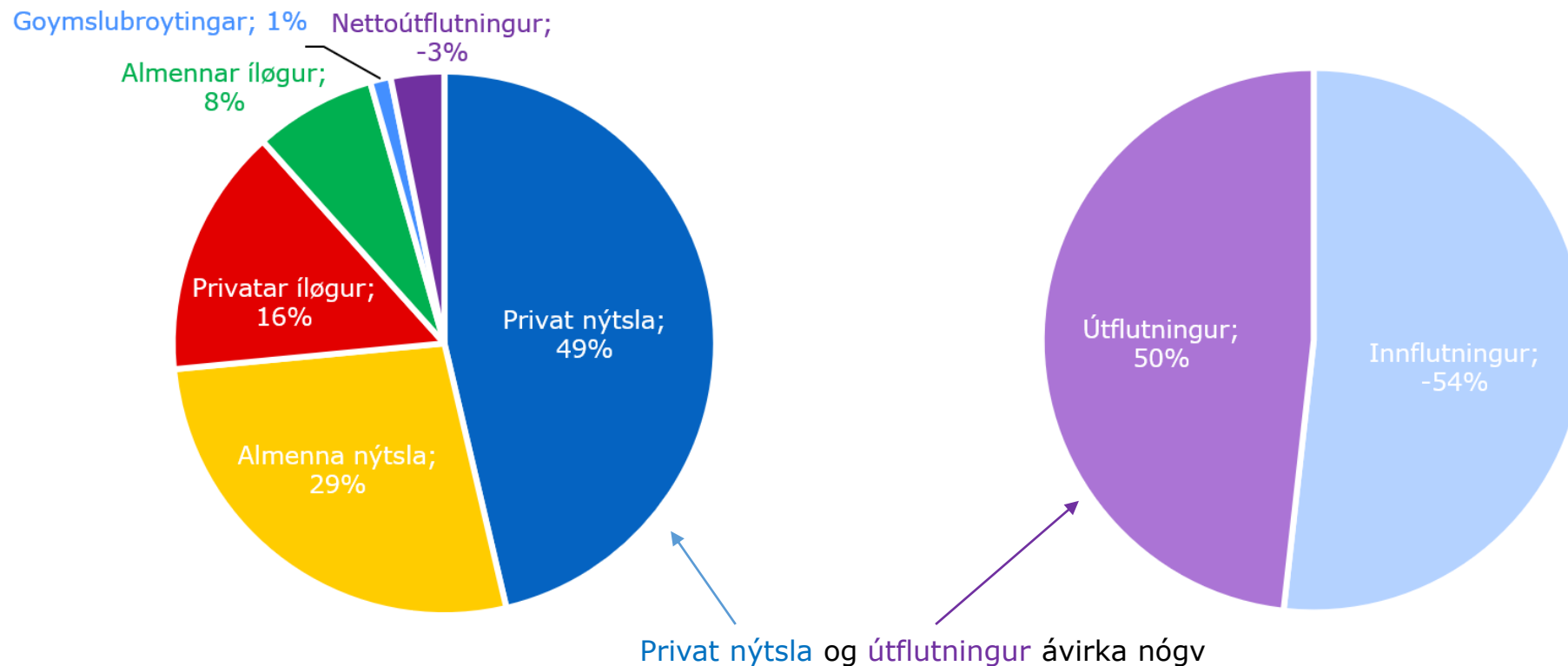

Kelda: Hagstova Føroya.

Hvat ávirkar Føroyska BTÚ?

BTÚ = privat nýtsla + privatar íløgur + almenn nýtsla + almennar íløgur + útflutningur - innflutningur

BTÚ (býti), miðal 1998-2021

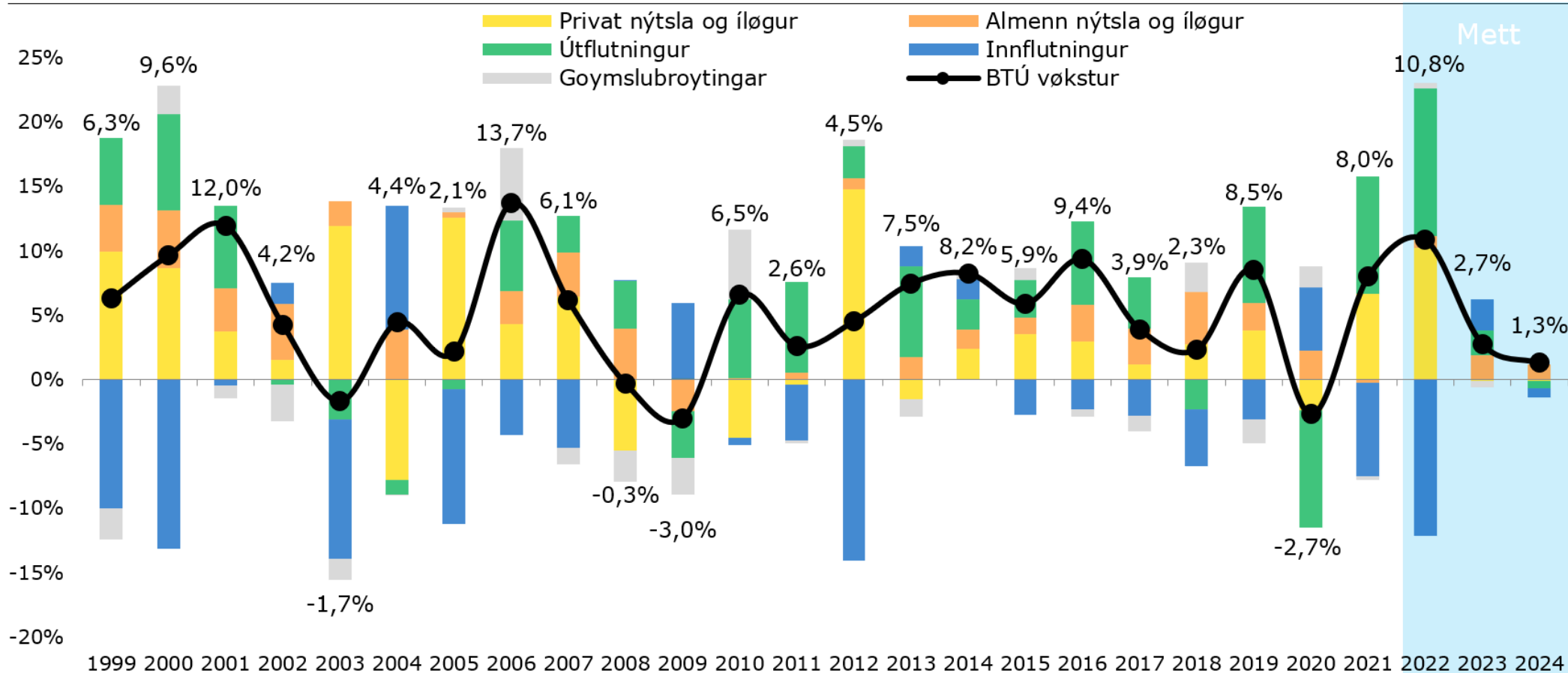

Kelda: Hagstova Føroya hevur gjørt upp BTÚ fyri árin 1998 til 2020.

Hvat togar upp og hvat togar niður?

BTÚ vøkstur í leypandi prísum, 1999-2024

Mynd I 1

Kelda: Hagstova Føroya hevur gjørt upp BTÚ fyrri árin 1998 til 2021. 2022 til 2024 eru metingar Búskaparráðsins.

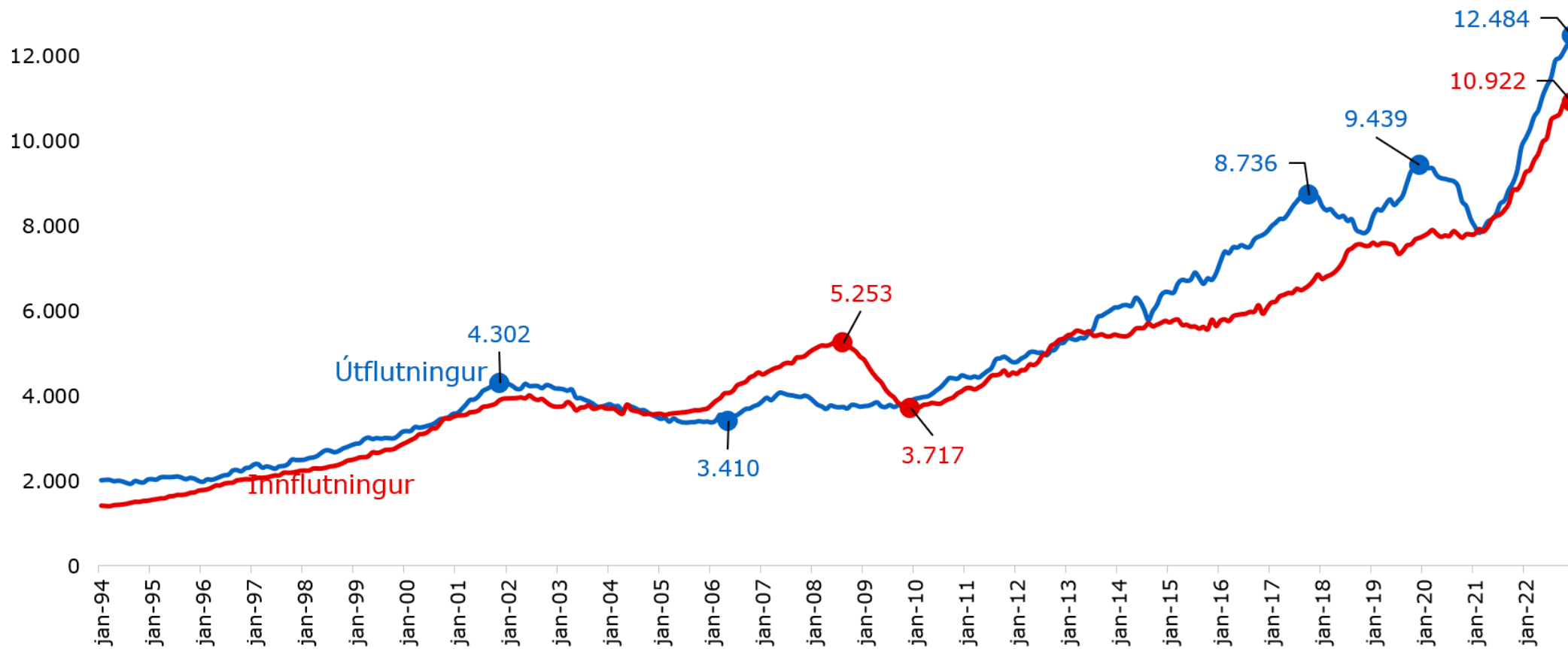
Útflutningurin

Prísvøkstur gagnar útflutninginum men dýrkar innflutningin

Inn- og útflutningur av vørum (uttan skip og flogfør), jan-94 til des-22

Mynd I 37b

Mi. DKK

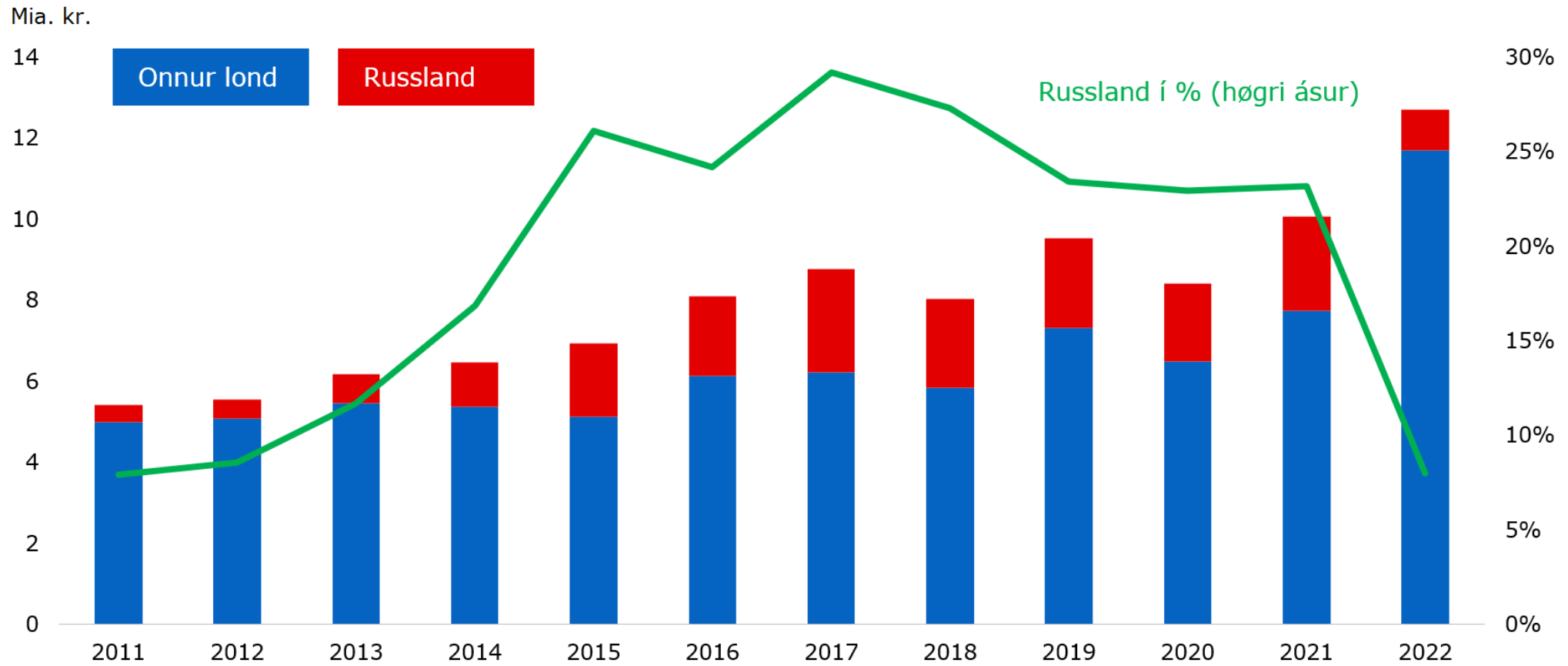

Kelda: Hagstova Føroya. Roknað sum leypandi 12 mánaðar samanlegging.

Hilnast væl at minka útflutningin til Russlands

Útflutningur av vørum til Russlands og onnur lond, 2011 til 2022

Mynd I 36b

Kelda: Hagstova Føroya.

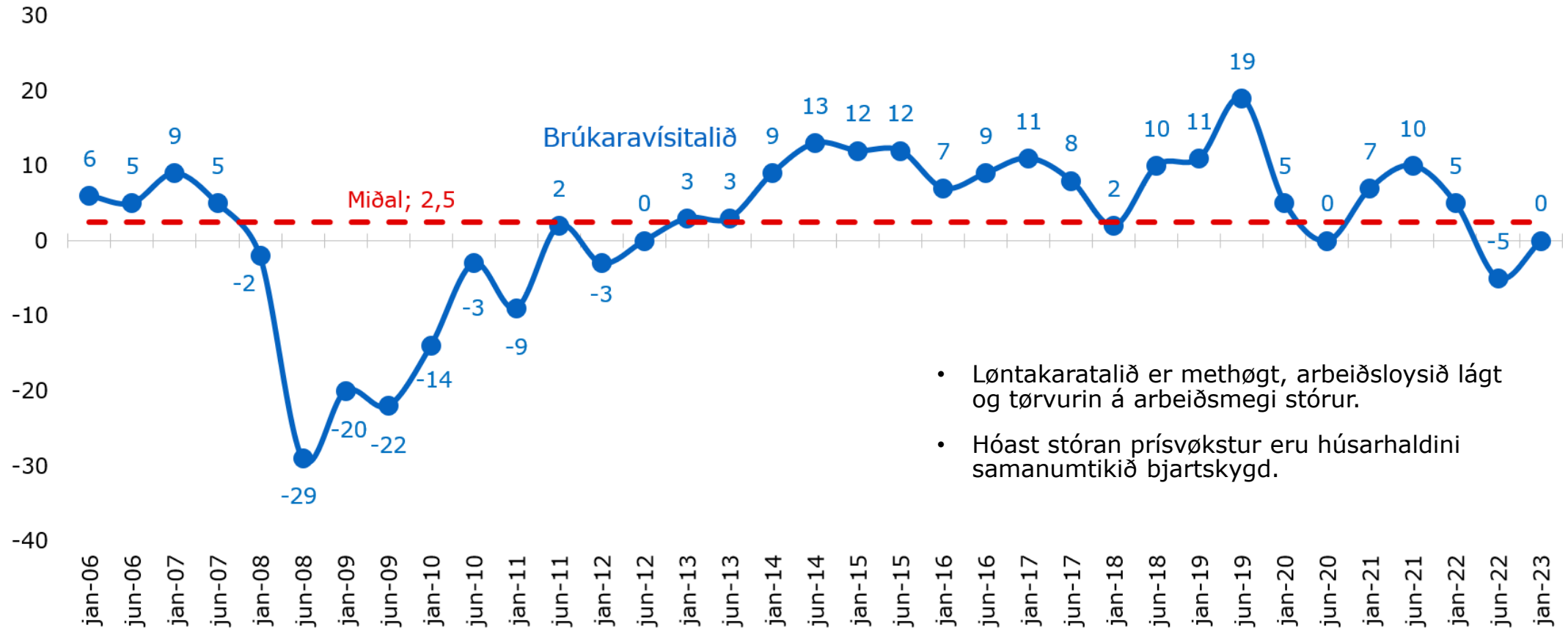
Húsarhaldini

Húsarhaldini væl fyri kortini

Vísital - samlað brúkaravísital fyri føroysku húsarhaldini, jan-06 til jan-23

Mynd I 2a

Vísital

- Løntakaratalið er methøgt, arbeiðsloysið lágt og tørvurin á arbeiðsmegi stórur.
- Hóast stóran prísøkstur eru húsarhaldini samanumtikið bjartskygd.

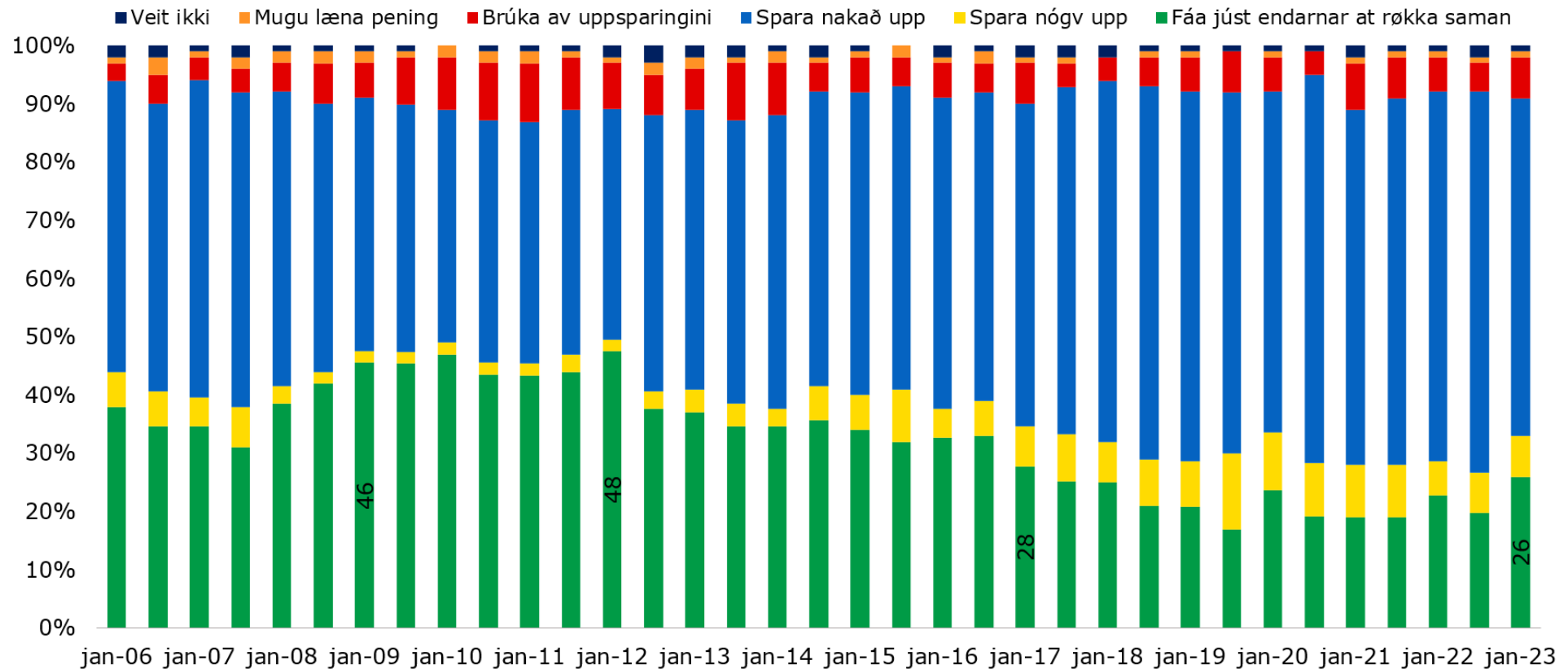
Kelda: Hagstova Føroya.

BÚSKAPARRÁÐIÐ

Húsarhaldini væl fyri kortini

Lýsing av aktuella fíggarstöðuni hjá húsarhaldunum

Mynd I 8

Kelda: Hagstova Føroya.

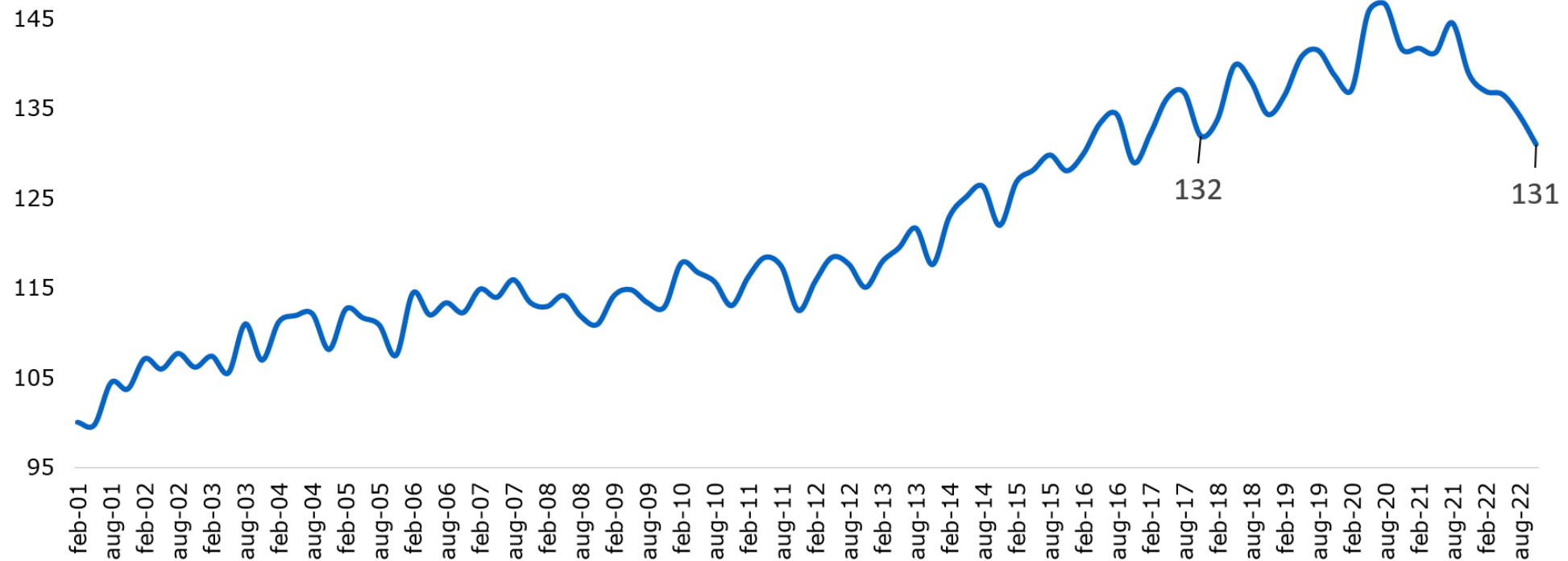
Føroysku húsarhaldini eru fíggarliga mótstöðufør og ikki hava trupulleikar við at gjalda rentur og avdráttir av síni skuld.

Húsarhaldini væl fyri kortini

Lønargongd frároknað prísavøkstur, feb-2001 til nov-2022 (indeks: feb-2001=100)

Mynd 1 7

Indeks: feb-2001=100

Viðm.: Lønargongdin er útroknað sum lønargjaldingar býttar á talið av løntakarum, sum síðani eru býtt við brúkaraprístalinum. Lønargongdin í fiskivinnu er tikin burturúr, tí hendan ikki fylgir trendinum á føroyska arbeiðsmarknaðinum annars.

Kelda: Hagstova Føroya.

Samlaða nýtslan ikki lækkað higartil

Kortnýtsla hjá føroyingum í Føroyum og uttanlands samanlagt, jan-2019 til des-2021 Mynd I 2e

Mió. DKK

600

550

500

450

400

350

300

250

jan

feb

mar

apr

maj

jun

jul

aug

sep

okt

nov

dec

2022

2021

2019

2020

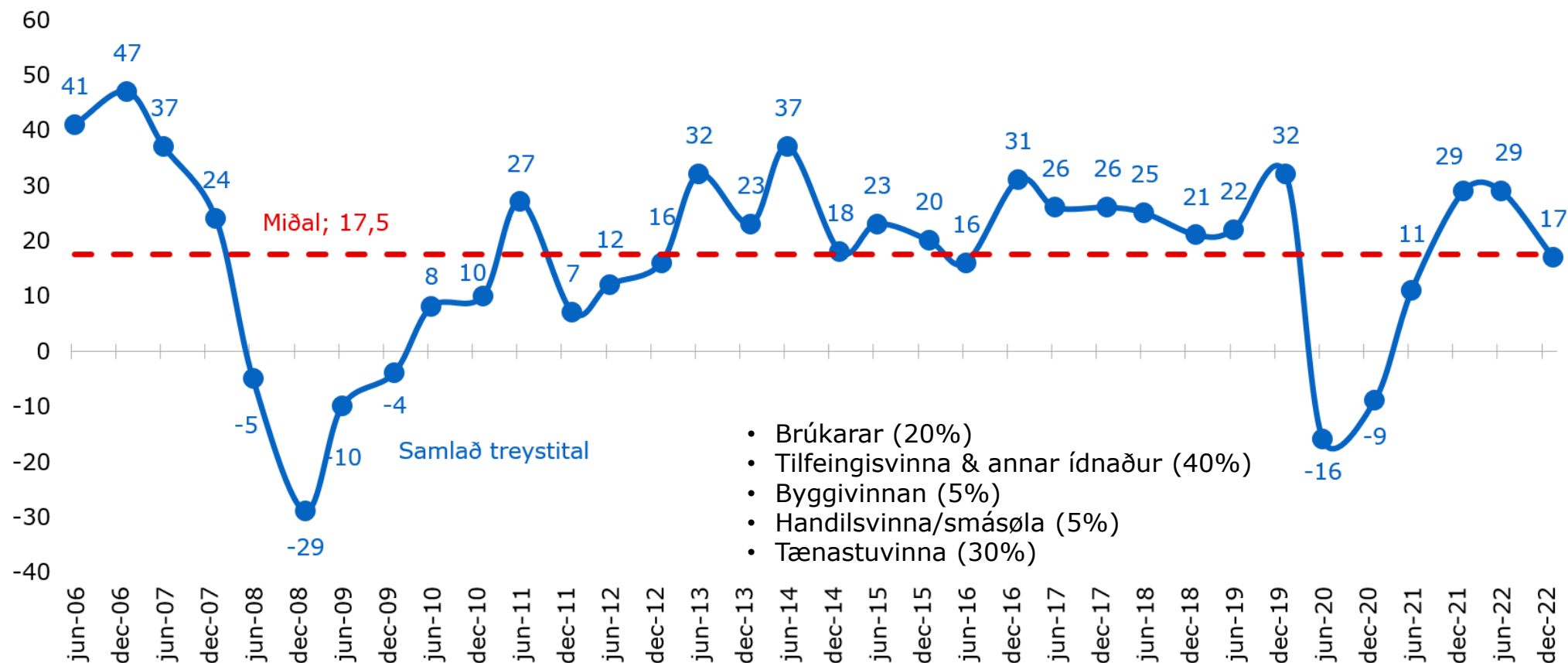
Kelda: BankNordik og Betri Banki.

BÚSKAPARRÁÐIÐ

Vinnan

Útlit fyri 2023 framvegis góð

Konjunkturbarometrið, jun-06 til jan-23

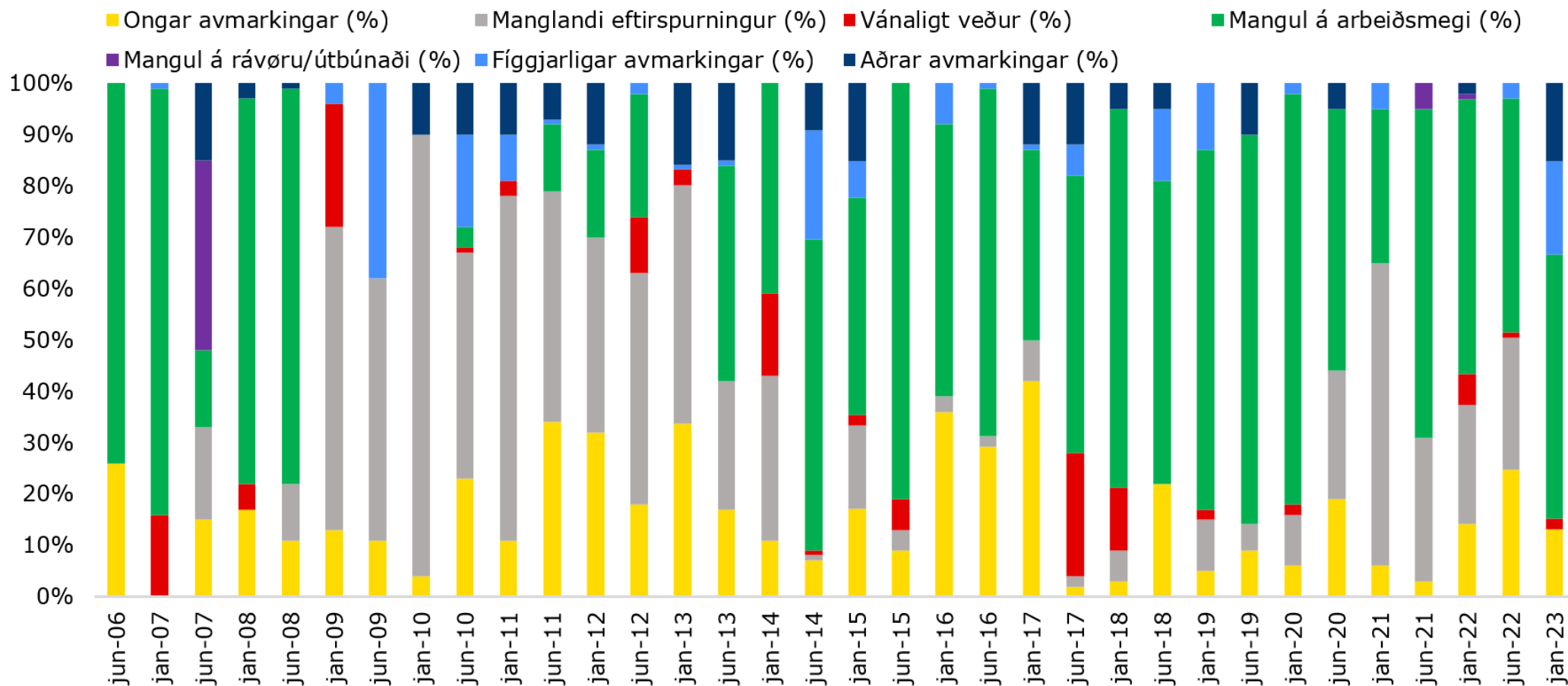

Kelda: Hagstova Føroya.

Trot á arbeiðsmegi í byggivinnuni

Konjunkturbarometrið fyri byggivinnu - avmarkingar í framleiðsluni, jun-06 til jan-23

Mynd I 6

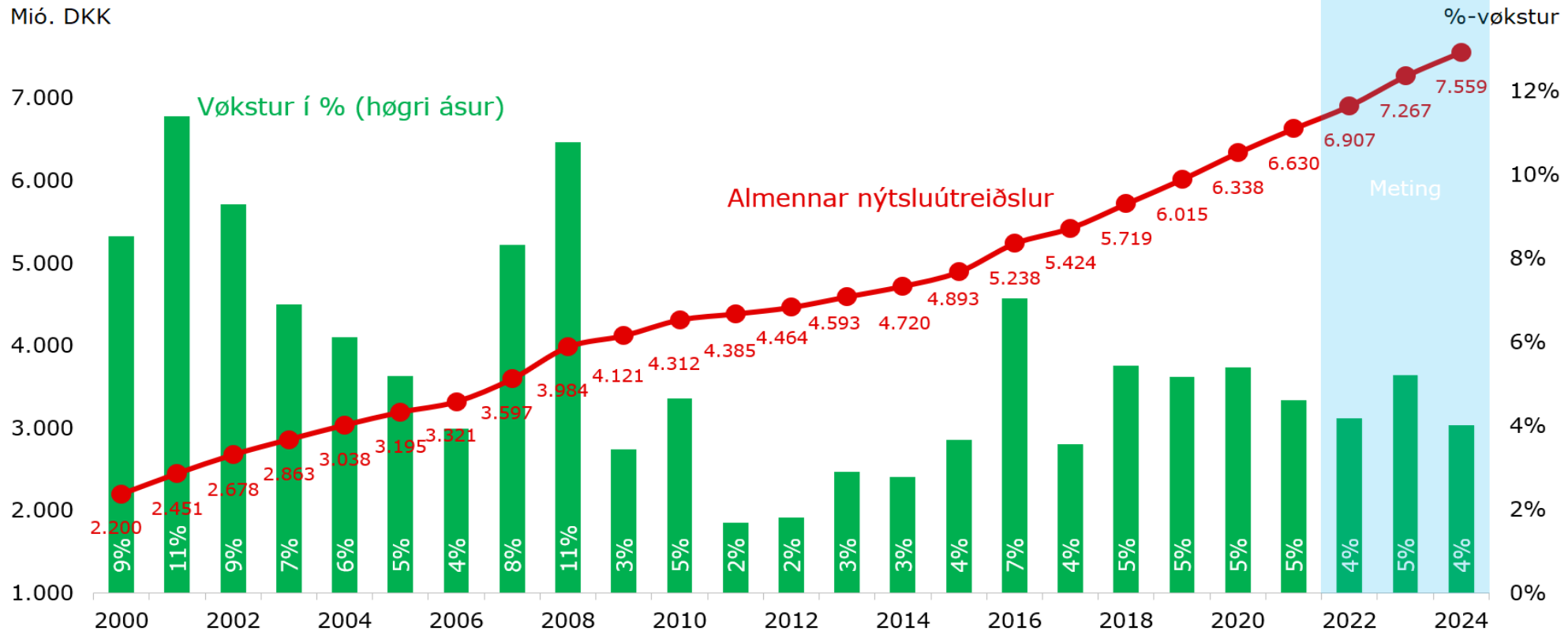
Kelda: Hagstova Føroya.

Tað Almenna

Vøksturin í útreiðslunum

Almennar nýtsluútreiðslur í mió. kr. og árligur %-vøkstur, 2000 til 2024

Mynd I 8a

Kelda: Uppgerð hjá Hagstovu Føroya árin 2000-2021, 2022-2024 eru egnar metingar.

2-3%

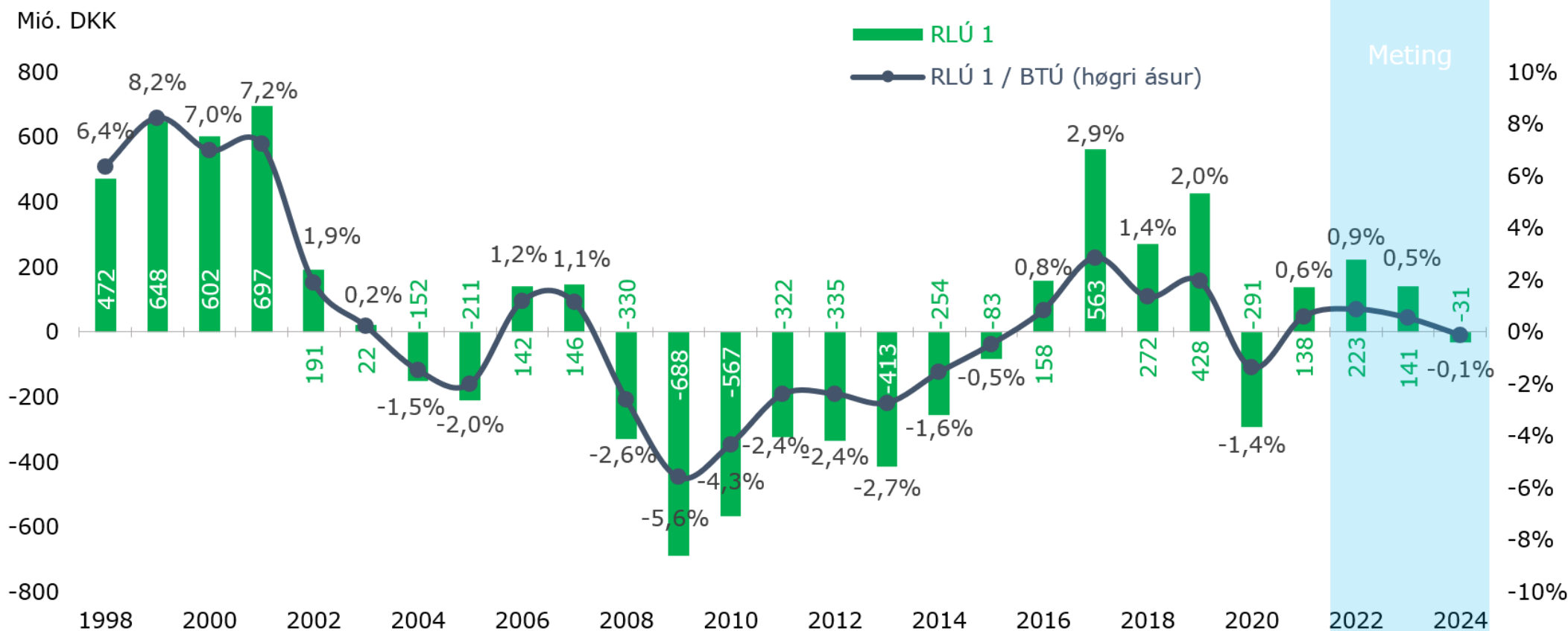
4-7% (!)

BÚSKAPARRÁÐIÐ

Eiga at hava avlop

Landskassaúrslitið RLÚ, vanligir postar, 1998-2024

Mynd I 11

Viðm.: RLÚ í leypanði prísnum og sum brøkur av BTÚ. 2022-2024 eru metingar.

Kelda: Gjaldstovan, Fíggjarmálaráðið og Búskaparráðið.

Eiga at hava avlop – bæði land og kommunur

Nettoogn/skuld (uttan útbúnað) hjá landskassanum

Mynd I 15

Miód. DKK

1.000

0

-1.000

-2.000

-3.000

-4.000

-5.000

1998

2000

2002

2004

2006

2008

2010

2012

2014

2016

2018

2020

2022

2024

Meting

-4.050

-3.287

-2.698

-1.951

-1.736

-1.740

-2.107

-2.439

-1.765

-243

-829

-1.541

-2.015

-2.333

-2.357

-2.536

-2.705

-2.915

-2.696

-2.419

-2.036

-2.109

-2.834

-2.749

-2.680

-2.668

-2.699

Kelda: Gjaldstovan og Búskaparráðið, 2022 - 2024 eru egnar metingar.

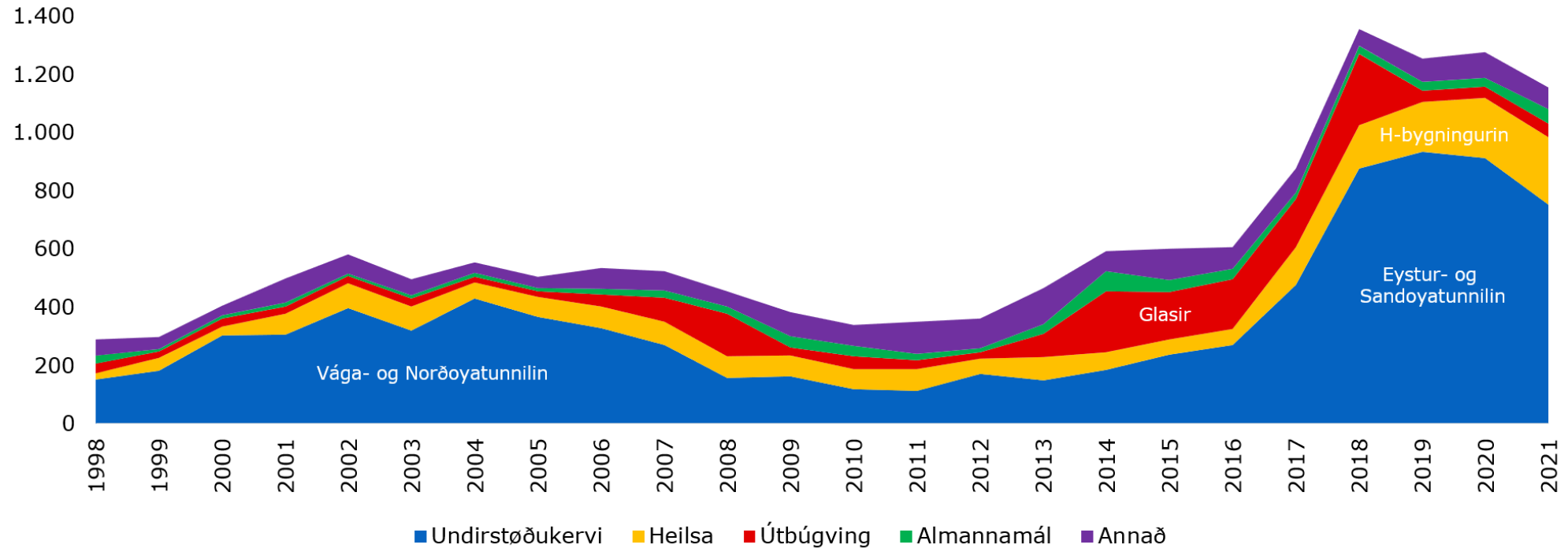
BÚSKAPARRÁÐIÐ

Gongdin í íløgum ikki stabiliserandi

Íløgupostar hjá landsfyrising, 1998-2021

Mynd I 14a

Miód. DKK

Viðm.: Umframt nýgerð og -bygging, verður viðlíkahald við livitíð longri enn eitt ár roknað sum íløg. Teir smæstu COFOG bólkarnir verða í myndini savnaðir undir eitt. Hesir íløgubólkar eru almennar samfelagstænastur, frítíð og mentan, umhvørvisvernd, lóg og trygd, og Íbúð og

Kelda: Hagstova Føroya (COFOG).

Avbjóðingar

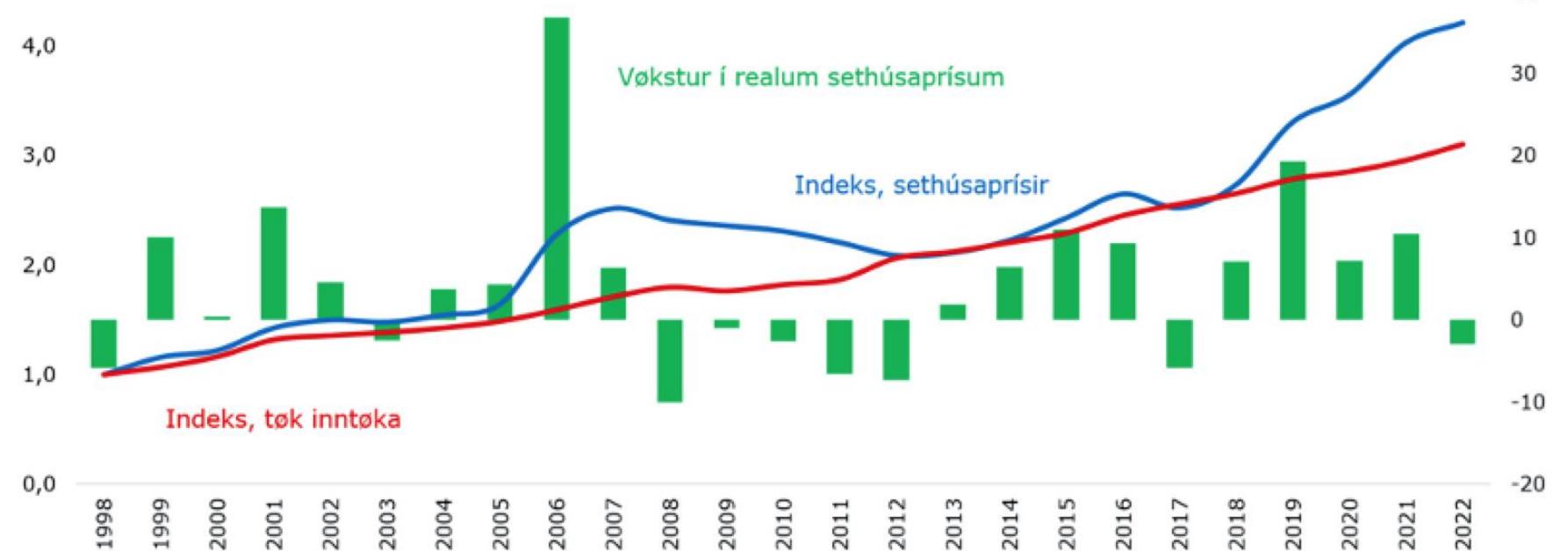
Bústaðar mangul

Sethúsaprísir og tøk inntøka, 1998 til 2022

Mynd I 9b

Indeks, 1998 = 1

Ár til ár %-broyting
40

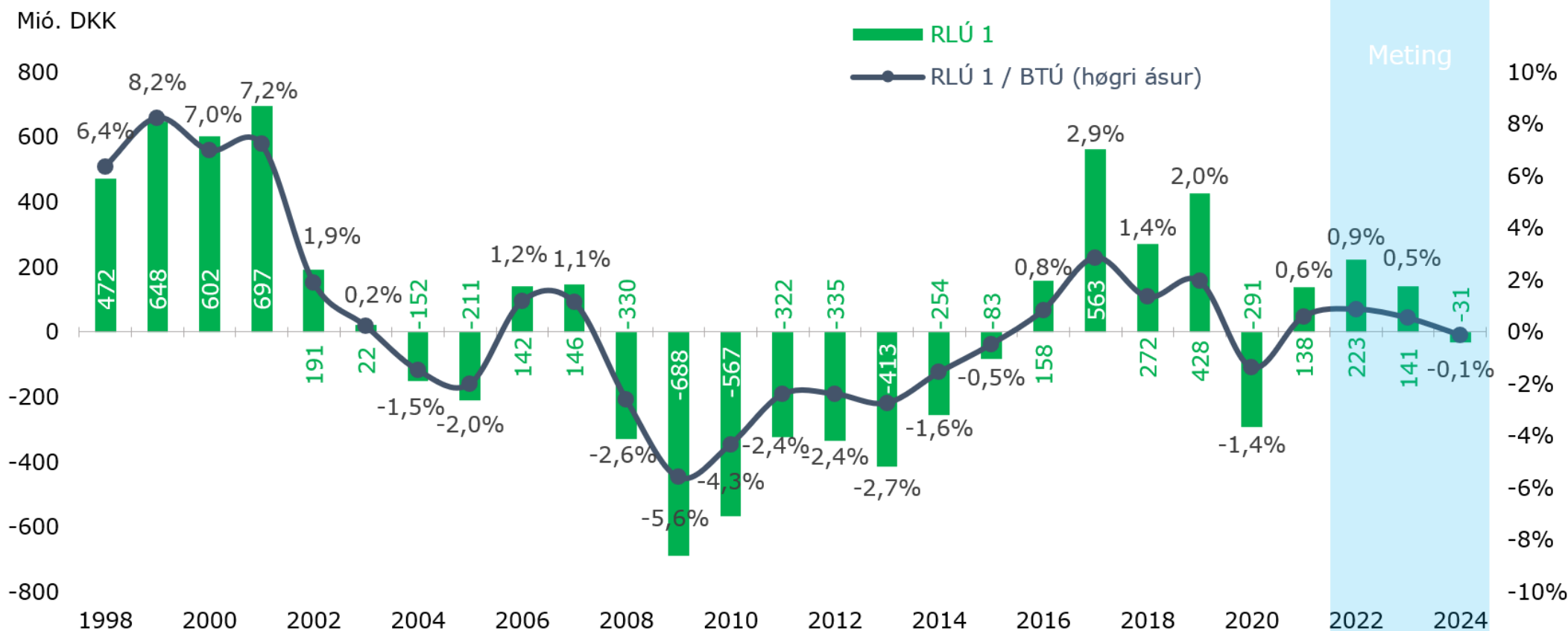
Viðm.: Sethúsaprísirnir umboða miðstaðarøkið. Realir sethúsaprísir eru deflateraðir við brúkaraprístalinum. Inntøka er tøk inntøka hjá persónligum skattgjaldarum fram til 2020, árin 2021 og 2022 eru mett út frá vøkstrinum í lønargjaldingum.

Kelda: Landsbanki Føroya, Hagstova Føroya og BankNordik.

Eiga at hava avlop – Hví?

Landskassaúrslitið RLÚ, vanligir postar, 1998-2024

Mynd I 11

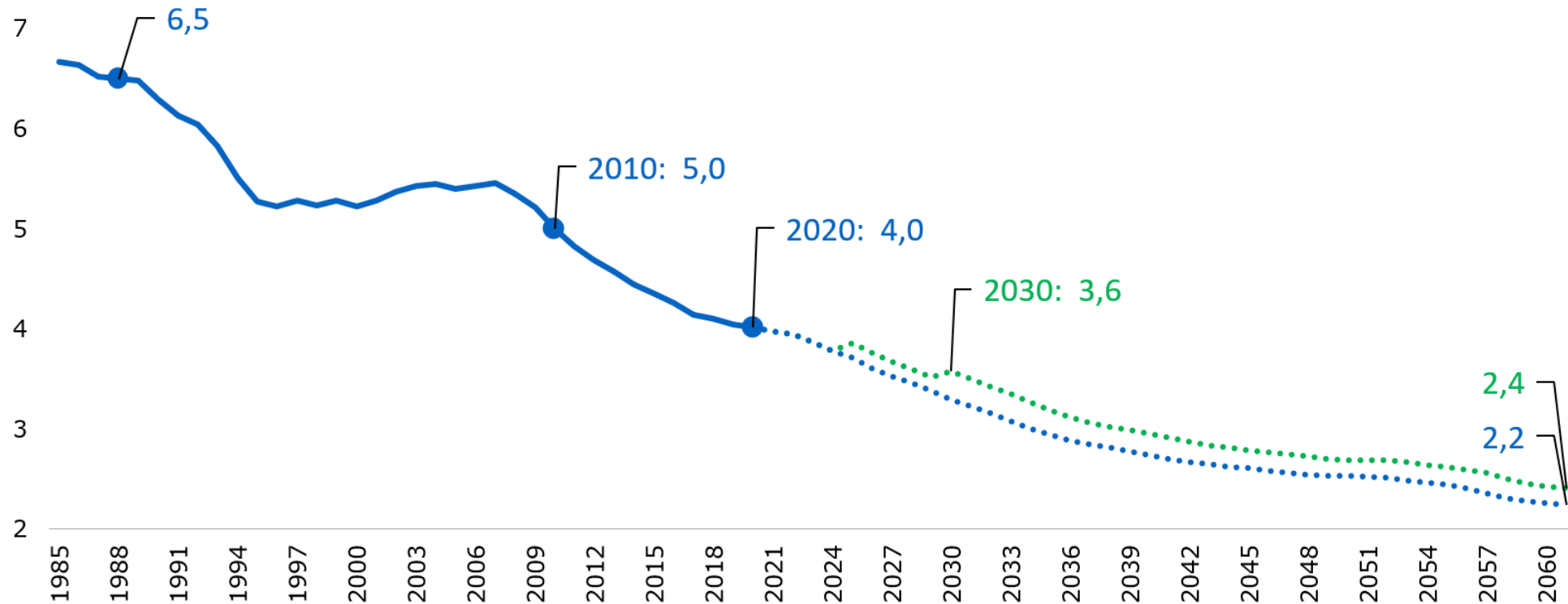
Viðm.: RLÚ í leypanði prísnum og sum brøkur av BTÚ. 2022-2024 eru metingar.

Kelda: Gjaldstovan, Fíggjarmálaráðið og Búskaparráðið.

Førði fíggjarpolitikkurin eigur at vera haldførur

Tal av fólki í arbeiðsførðum aldri fyri hvønn pensjónist, 1985-2061

Mynd I 17b

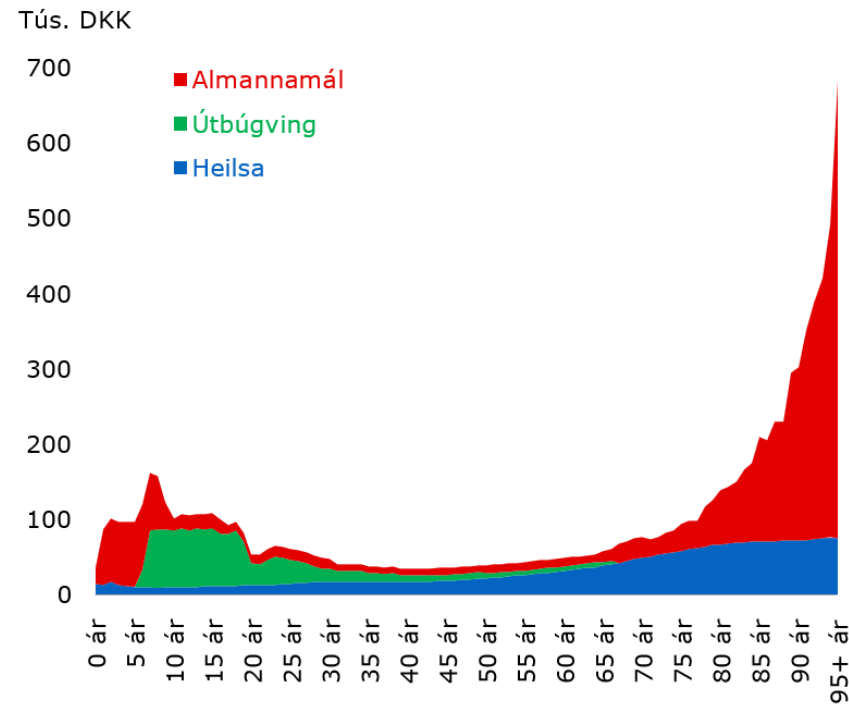

Viðm.: 2021-2061 eru framroknaði tøl.

Kelda: Hagstova Føroya.

Førði fíggjarpolitikkurin eigur at vera haldførur

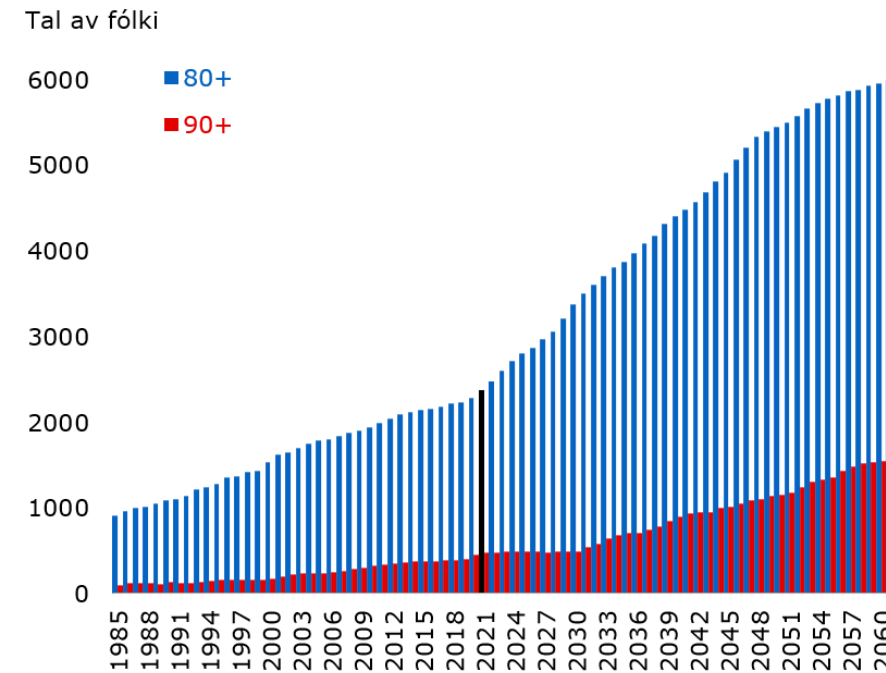
Einstaklinga útreiðslur til nýtslu býtt á aldur

Viðm.: Nýtsluútreiðslur fevna um útreiðslur til eitt nú eldrarøkt og barnaansing. Nýtsluútreiðslur fevna ikki um veitingar, so sum fólkapensjón, heilsutrygd og ÚS.

Kelda: Hagstova Føroya (COFOG), DREAM, Finansministeriet, Landsfólkayvirlitið, Almannaverkið, Tórshavnar kommuna, Roðin, NBH, Studni, Gjaldstova Føroya (LKS), Undirvísingarstýrið.

Tal av 80+ og 90+ ára gomlum í búfjöld, 1985-2060

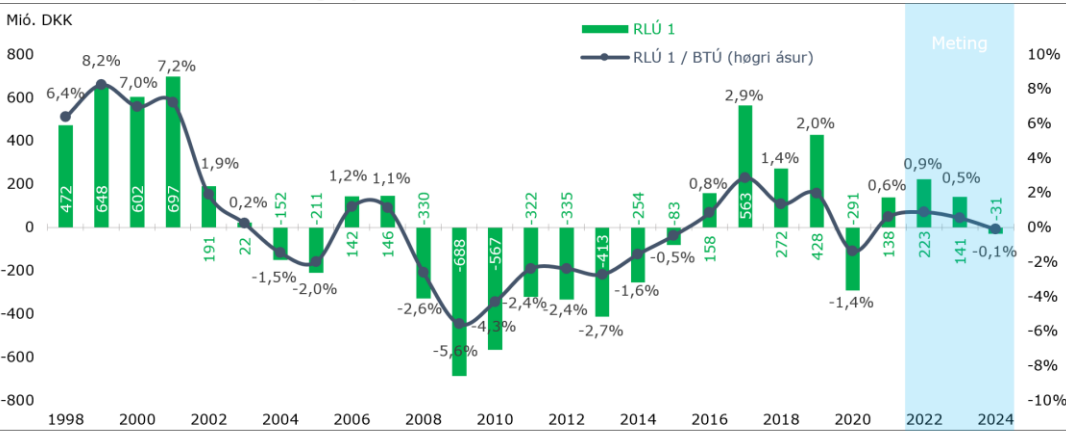
Viðm.: 2021-2061 eru framroknaði tøl.

Kelda: Hagstova Føroya.

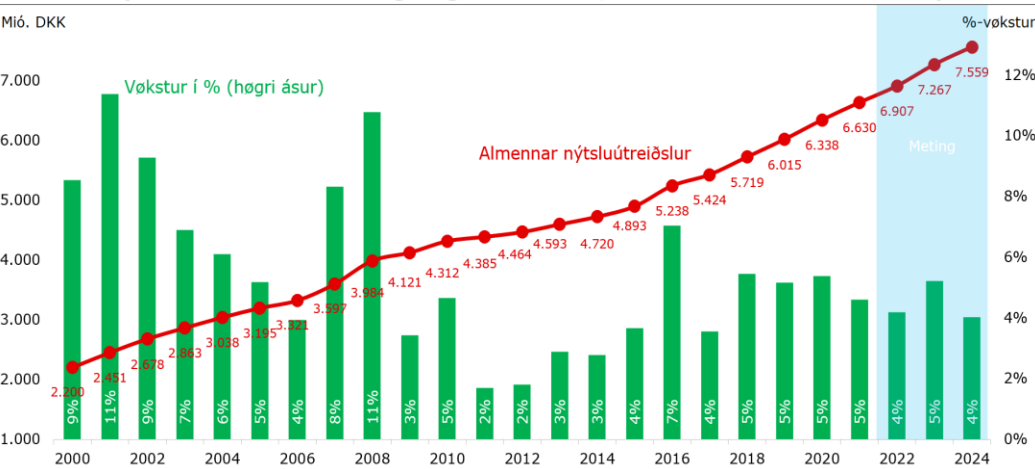
Tilmæli

Førði fíggjarpolitikkurin eigur at vera haldførur!

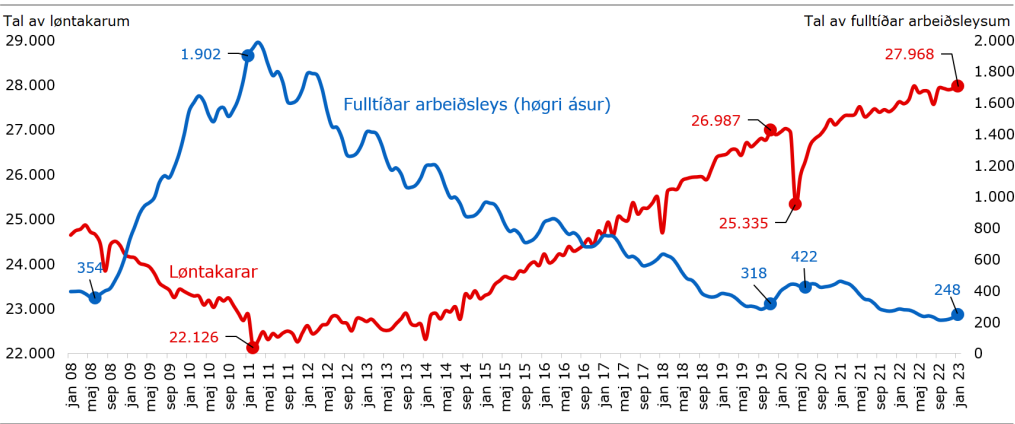
Landskassasúrlitið RLÚ, vanligir postar, 1998-2024

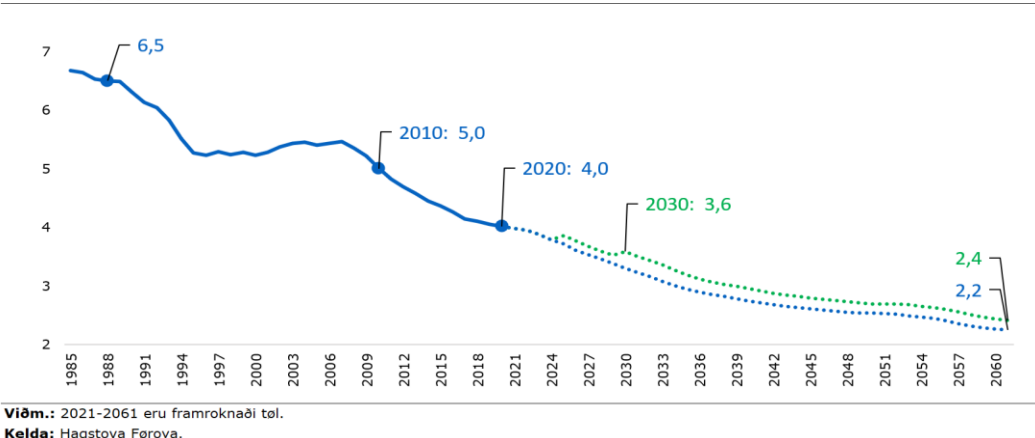
Almennar nýtsluútreiðslur í mió. kr. og árligur %-vøkstur, 2000 til 2024

Tal av løntakarum og fulltíðar arbeiðsleysum, árstíðarjavnað, jan-08 til jan-23

Eldrabylgja, 1985-2061

BÚSKAPARRÁÐIÐ

Tilmæli

Førði fíggjarpolitikkurin eigur at vera haldførur – bæði í løtuni og í longdini

- Almennu kassarnir at hava avlop og eykajáttanir eiga at vera fíggjaðar.
- Regluverk, ið tryggjar at útreiðslur ikki renna undan inntøkunum.
- Støðugar og strammar íløgukarmar.
- Íløgur eiga at raðfesta eldraøkið.

Beina burtur serskipanir

- Serskipanir, ið merkja at búskapurin ikki tillagar seg (náttúrliga), eiga at verða tiknar av, soleiðis at mest fæst burturúr øllum tilfeingi.

Takk fyri